Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNOG ODVJETNIKA
RIMVYDASA NORKUSA
od 20. studenoga 2025.[1]

Predmeti C-498/24 P i C-499/24 P

Çolakoğlu Metalurji AS,
Çolakoğlu Dış Ticaret AŞ,
protiv
Europske komisije (C-498/24 P)
i
Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları TAŞ,
İskenderun Demir ve Çelik AŞ,
Erdemir Çelik Servis Merkezi Sanayi ve Ticaret AŞ
protiv

Europske komisije (C-499/24 P)

„Žalba – Damping – Provedbena uredba (EU) 2021/1100 – Uvoz određenih toplovaljanih plosnatih proizvoda od željeza, nelegiranog čelika ili drugog legiranog čelika podrijetlom iz Turske – Konačna antidampinška pristojba – Uredba (EU) 2016/1036 – Uvozne carine – Izračun antidampinške marže – Članak 2. stavak 10. točka (j) – Ugovor o zaštiti od tečajnih rizika”

I. Uvod

1. Ovi predmeti odnose se na dvije žalbe koje su turski poduzetnici podnijeli protiv presuda Općeg suda Europske unije donesenih u predmetima T-629/21[2] i T-630/21[3] (u daljnjem tekstu: pobijane presude) u području antidampinških pristojbi. Žalitelji prigovaraju da je Opći sud počinio niz pogrešaka koje se tiču prava u okviru razmatranja njihovih tužbi za poništenje Provedbene uredbe Komisije (EU) 2021/1100 od 5. srpnja 2021. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe i konačnoj naplati privremene pristojbe uvedene na uvoz određenih toplovaljanih plosnatih proizvoda od željeza, nelegiranog čelika ili ostalih legiranih čelika podrijetlom iz Turske (u daljnjem tekstu: sporna uredba)[4].

[1] Izvorni jezik: francuski

[2] Presuda od 8. svibnja 2024., Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları i dr./Komisija (T-629/21, u daljnjem tekstu: pobijana presuda u predmetu C-499/24 P, EU:T:2024:303)

[3] Presuda od 8. svibnja 2024., Çolakoğlu Metalurji i Çolakoğlu Dış Ticaret/Komisija (T-630/21, u daljnjem tekstu: pobijana presuda u predmetu C-498/24 P, EU:T:2024:304)

[4] SL 2021., L 238, str. 32. i ispravak SL 2021., L 410, str. 199.

2. U skladu sa zahtjevom Suda, u ovom ću se mišljenju usredotočiti na zajednički žalbeni razlog obiju žalbi, kojim se u biti postavlja pitanje tumačenja članka 2. stavka 10. točke (j) Uredbe (EU) 2016/1036 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti od dampinškog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske unije (u daljnjem tekstu: Osnovna uredba)[5]. Konkretnije, riječ je o utvrđivanju je li Europska komisija, u svrhu utvrđivanja dampinga, dužna uzeti u obzir ugovore o zaštiti od tečajnih rizika sklopljene između poduzetnika koji posluju u okviru međunarodne trgovine ili, naprotiv, može nastaviti primjenjivati vlastitu metodu u području konverzije valuta.

3. Ta je problematika osobito važna u međunarodnoj trgovini u kojoj se transakcije općenito provode u različitim valutama. Gospodarski subjekti često sklapaju ugovore o zaštiti od tečajnih rizika kako bi se zaštitili od velikih promjena deviznog tečaja koje mogu narušiti stvarnu cijenu robe o kojoj je riječ. Međutim, treba podsjetiti na to da Europska unija, kao punopravna članica multilateralnog sustava međunarodne trgovine, ima legitiman interes osigurati utvrđivanje stvarne cijene te robe kako bi zajamčila učinkovitost svoje politike borbe protiv dampinga. U tom smislu, na Sudu je da utvrdi mogu li takvi ugovori sklopljeni između privatnih subjekata utjecati na izvršavanje zadaća koje pravo Unije povjerava Komisiji za provedbu Osnovne uredbe.

II. Pravni okvir

A. Pravo WTO-a

4. Odlukom Vijeća 94/800/EZ od 22. prosinca 1994. o sklapanju, u ime Europske zajednice, s obzirom na pitanja iz njezine nadležnosti, sporazuma postignutih u Urugvajskom krugu multilateralnih pregovora (1986. – 1994.)[6] (SL 1994., L 336, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 74., str. 3.) Vijeće Europske unije potvrdilo je Sporazum o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije (WTO), potpisan u Marrakechu 15. travnja 1994., te sporazume sadržane u prilozima 1. do 3. tom sporazumu, među kojima je i Sporazum o primjeni članka VI. Općeg sporazuma o carinama i trgovini 1994.[7] (GATT) (u daljnjem tekstu: Antidampinški sporazum).

5. Člankom 2. Antidampinškog sporazuma, naslovljenim „Utvrđivanje dampinga”, propisuje se:

„[...]

2.4. Provest će se primjerena usporedba izvozne cijene i normalne vrijednosti. Usporedba će se provesti na istoj razini trgovine, na paritetu *ex-factory* i to na temelju prodaje ostvarene u što je moguće bližem vremenskom razdoblju. Pri tome će se uzeti u obzir potrebna prilagođavanja, koja su različita od slučaja do slučaja, a utječu na usporedivost cijena, uključivo razlike u uvjetima i rokovima prodaje, porezima, razini trgovine, količinama, fizičkim karakteristikama, kao i bilo kojim drugim razlikama za koje se može pokazati da utječu na usporedivost cijena. [...] U slučajevima iz stavka 3., potrebno je također predvidjeti sredstva radi pokrića troškova, uključujući davanja i poreze, koje treba podmiriti između uvoza i ponovne prodaje, kao i za dobit. Ako je u ovim slučajevima došlo do utjecaja na usporedivost cijena, nadležna tijela će utvrditi normalnu vrijednost na razini trgovine koja je jednaka razini trgovine kod konstruirane

[5] SL 2016., L 176, str. 21.

[6] SL 1994., L 336, str. 1. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 74., str. 3.)

[7] SL 1994., L 336, str. 103. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 74., str. 112.)

izvozne cijene, ili će dopustiti odgovarajuća prilagođavanja kao što je to predviđeno odredbama ovog stavka. Nadležna tijela ukazat će strankama u postupku koje su informacije potrebne radi osiguranja primjerene usporedbe i neće tim strankama nepotrebno otežavati podnošenje dokaza.

2.4.1. Kada usporedba iz stavka 4. zahtijeva konverziju valuta, konverziju treba učiniti na temelju tečajne liste na dan prodaje [...], pod uvjetom da, ako se prodaja strane valute na terminskom tržištu izravno veže za odgovarajuću izvoznu prodaju, koristi valutni tečaj u terminskoj prodaji. Promjene tečajeva će se zanemariti, a nadležna tijela će u ispitnom postupku izvoznicima dati rok od najmanje 60 dana da [...] svoje izvozne cijene prilagode tako da održavaju stalna kretanja valutnih tečajeva za vrijeme trajanja ispitnog postupka.

2.4.2. Prema odredbama kojima se određuje primjerena usporedba iz stavka 4., postojanje dampinške marže za vrijeme ispitnog postupka će se normalno utvrditi na temelju usporedbe vagane prosječne normalne vrijednosti s vaganim prosjekom cijena svih usporedivih izvoznih transakcija ili usporedbom s vaganim prosjekom cijena svih usporedivih izvoznih transakcija ili usporedbom normalnih vrijednosti i izvoznih cijena za svaku pojedinu transakciju. [...]”

B. Pravo Unije

1. Osnovna uredba

6. Članak 1. Osnovne uredbe propisuje:

„1. Antidampinška pristojba može se primijeniti na svaki proizvod po dampinškim cijenama, a puštanje kojeg u slobodan promet u Uniji nanosi štetu.

2. Smatra se da je proizvod po dampinškim cijenama ako njegova izvozna cijena u Uniju iznosi manje od usporedive cijene za istovjetan proizvod određene u zemlji izvoznici u uobičajenom tijeku trgovine.

[...]”

7. Člankom 2. te uredbe, naslovljenim „Utvrđivanje dampinga”, propisuje se:

„[...]

C. USPOREDBA

10. Izvozna cijena i uobičajena vrijednost uspoređuju se primjereno. Usporedba se provodi na istoj razini trgovine i obuhvaća prodaje, što je moguće u bližem vremenu, pri čemu se u obzir uzimaju druge razlike koje utječu na usporedivost cijena. Ako uobičajena vrijednost i utvrđena izvozna cijena nisu usporedive, provode se odgovarajuće prilagodbe za svaki pojedini slučaj, a s obzirom na razlike među čimbenicima za koje se tvrdi, i dokazano je, da utječu na cijene i usporedivost cijena. Kod prilagodbe cijena izbjegavaju se dupliciranja, posebno u odnosu na diskonte, rabate, količine i razinu trgovine. Kada su navedeni uvjeti zadovoljeni, navode se sljedeći čimbenici za koje se mogu provesti prilagodbe:

[...]

(j) Konverzije valuta

Ako usporedba cijena zahtijeva konverziju valuta, konverzija se obavlja po deviznom tečaju važećem na dan prodaje, osim ako je prodaja neke strane valute na terminskom tržištu izravno vezana na dotičnu izvoznu prodaju, a u tom slučaju primjenjuje se devizni tečaj po kojem se obavlja terminska prodaja. Uobičajeno, datumom prodaje smatra se datum izdavanja računa, ali može se koristiti i datum ugovora, naloga za kupnju ili potvrde naloga ako oni bolje određuju bitne uvjete prodaje. Promjene deviznih tečajeva ne uzimaju se u obzir, a izvoznicima se odobrava 60 dana kako bi iskazali promjenu deviznog tečaja koju su pretrpjeli tijekom razdoblja istrage.

[...]”

2. Sporna uredba

8. Uvodne izjave 96. do 101. sporne uredbe predviđaju:

„(96) Jedan proizvođač izvoznik i dva povezana proizvođača izvoznika osporavali su privremeno odbacivanje prilagodbe s obzirom na konverziju valuta koju su zatražili na temelju ugovora za zaštitu od rizika povezanih s njihovom prodajom u Uniju. Tvrdnja se odnosi na pozitivne/negativne tečajne razlike koje treba primjenjivati pri pretvaranju prodajne vrijednosti u stranim valutama (u ovom slučaju euro) u valutu zemlje izvoznice (turska lira, TRY). Društva su se pozvala na odredbe članka 2. stavka 10. točke (j) osnovne uredbe u kojima se navodi sljedeće: ‚[…] ako je prodaja neke strane valute na terminskom tržištu izravno vezana na dotičnu izvoznu prodaju, a u tom slučaju primjenjuje se devizni tečaj po kojem se obavlja terminska prodaja’.

(97) U primjedbama dostavljenima nakon privremene objave podnositelj pritužbe usprotivio se tvrdnjama proizvođačâ izvoznika tvrdeći da je zaštita od rizika interni postupak i da društva ne mogu tvrditi da bi bez zaštite od rizika prodajna cijena bila veća jer nije očito da bi kupci platili veću cijenu.

(98) Komisija je napomenula da je članak 2. stavak 10. točka (j) osnovne uredbe primjenjiv u situacijama u kojima je konverzija valuta potrebna za usporedbu uobičajene vrijednosti i izvozne cijene. Ustaljena je praksa provoditi tu usporedbu u valuti predmetne zemlje. Stoga je u predmetnom slučaju Komisija upotrijebila tursku liru kao valutu usporedbe. Oba društva koja su podnijela zahtjev za prilagodbu s obzirom na konverziju valuta zaštitila su od rizika izvozne prodajne transakcije u eurima. Zaštita od rizika konverzije valuta koji proizlazi iz tih transakcija u svim se slučajevima odnosila na američki dolar. Budući da je u usporedbi upotrijebljena turska lira, a sve transakcije u eurima preračunane su izravno u tursku liru bez konverzije u američki dolar i sve domaće prodajne transakcije izvršene su u turskim lirama, Komisija je smatrala da tečaj konverzije između eura i američkog dolara dogovoren u ugovorima za zaštitu od rizika nije relevantan za usporedbu. Stoga je Komisija odbacila tvrdnju tih triju proizvođača izvoznika.

(99) Nakon konačne objave tri proizvođača izvoznika ponovno su zatražila prilagodbu s obzirom na konverziju valuta za prodaju u Uniju kako bi se uzeli u obzir postupci zaštite od valutnog rizika koji proizlazi iz transakcija u eurima. Ponovili su argument da, bez obzira na valutu koja se upotrebljava za usporedbu cijena, dobitak ili gubitak koji proizlazi iz stope konverzije u trenutku zaštite od rizika znatno utječe na usporedbu cijena. Naveli su teoretski primjer

narudžbe na domaćem tržištu s jediničnom cijenom u američkim dolarima dogovorene za određeni dan i narudžbe za izvoz s istom jediničnom cijenom u protuvrijednosti u eurima dogovorene za isti dan. Prema izračunu društava, kad se te narudžbe isporuče isti dan i fakturirana vrijednost pretvori izravno iz valute na računu u tursku liru, usporedba tih cijena upućuje na damping iako je cijena dogovorena za dvije narudžbe bila ista na datum izdavanja narudžbi. Zatim su tvrdili da bi trebalo izvršiti prilagodbu za zaštitu od rizika na temelju članka 2. stavka 10. točke (j) ili članka 2. stavka 10. točke (k) osnovne uredbe.

(100) Komisija je analizirala tu tvrdnju, posebno teoretski primjer koji navodno dokazuje da bi se tečaj u ugovorima za zaštitu od rizika trebao uzeti u obzir za potrebe usporedbe cijena. Prvo, Komisija je primijetila da iako je matematički točan, primjer ne odražava stvarnost ni poslovnih aktivnosti društava ni izračunâ dampinške marže. Točnije, iz njega proizlazi da se dampinška marža izračunava usporedbom dviju pojedinačnih transakcija koje su izvršene istodobno, što nije slučaj jer Komisija uspoređuje prosječnu uobičajenu vrijednost i prosječnu izvoznu cijenu utvrđenu tijekom RIP-a za svaku vrstu proizvoda. Drugo, primjer se temelji na pretpostavci da se sve narudžbe zaključene određenog dana ispunjavaju u slično vrijeme, što se pokazalo netočnim. Zapravo je jedan od proizvođača izvoznika iznio zasebnu tvrdnju da je vrijeme od završetka proizvodnje do trenutka kad kupac preuzme robu mnogo duže na domaćem tržištu u usporedbi s izvoznom prodajom. Stoga je utvrđeno da je primjer koji su navela društva netočan za ovu situaciju. Nadalje, nijedno društvo nije dostavilo dokaze da su njihove izvozne prodajne transakcije izražene u eurima prvobitno dogovorene u američkim dolarima. Naprotiv, kupoprodajni ugovori i/ili narudžbe u okviru tih izvoznih prodajnih transakcija bile su izravno izražene u eurima bez ikakvog upućivanja na američke dolare. Stoga se smatralo da konverzija eura u turske lire preko američkih dolara nije relevantna. Stoga je Komisija odbila zahtjev za prilagodbu na temelju članka 2. stavka 10. točke (j) osnovne uredbe.

(101) Osim toga, iako su društva tvrdila da mogu povezati izvozne transakcije s pojedinačnim postupcima zaštite od rizika, one su se nakon prodaje mogle prilagoditi i u mnogim su slučajevima bile prilagođene ovisno o razvoju financijskih izgleda kako bi društva ostvarila najveći mogući povrat. Komisija stoga nije smatrala da bi zaštita od rizika mogla biti izravno povezana s predmetnom izvoznom prodajom i da bi se uzimanjem u obzir terminske prodajne cijene riskiralo narušavanje stvarne izvozne cijene.”

III. Okolnosti spora, postupci pred Općim sudom i pobijana presuda

A. Predmet C-498/24 P (Çolakoğlu Metalurji i Çolakoğlu Dış Ticaret/Komisija)

1. Okolnosti spora

9. Okolnosti spora navedene su u točkama 2. do 10. pobijane presude u predmetu C-498/24 P i mogu se sažeti na sljedeći način.

10. Çolakoğlu Metalurji A Dynamiki (u daljnjem tekstu: društvo CM) turski je proizvođač-izvoznik toplovaljanih plosnatih proizvoda, dok je Çolakoğlu Dış Ticaret AŞ (u daljnjem tekstu: društvo ÇOTAŞ) tursko društvo za trgovinu i izvoz koje je s njim povezano.

11. Komisija je pokrenula 14. svibnja 2020. antidampinški ispitni postupak u vezi s uvozom u Europsku uniju određenih toplovaljanih plosnatih proizvoda od željeza, nelegiranog čelika ili ostalih legiranih čelika (u daljnjem tekstu: predmetni proizvodi) podrijetlom iz Turske.

12. Ispitnim postupkom bilo je obuhvaćeno razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. (u daljnjem tekstu: ispitno razdoblje). Analiza trendova za ocjenu štete obuhvatila je razdoblje od 1. siječnja 2016. do kraja ispitnog razdoblja.

13. Komisija je 6. siječnja 2021. donijela Provedbenu uredbu (EU) 2021/9 o uvođenju privremene antidampinške pristojbe na uvoz određenih toplovaljanih plosnatih proizvoda od željeza, nelegiranog čelika ili drugog legiranog čelika podrijetlom iz Turske (u daljnjem tekstu: Privremena uredba)[8] na temelju koje se na tužiteljev izvoz u Uniju predmetnog proizvoda primjenjuje privremena antidampinška pristojba od 7,6 %.

14. Komisija je 5. srpnja 2021. donijela spornu uredbu kojom je uvela antidampinšku pristojbu od 7,3 % na uvoz u Uniju predmetnog proizvoda koji proizvode žalitelji.

2. Postupak pred Općim sudom i pobijana presuda u predmetu C-498/24 P

15. Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 29. rujna 2021. društva CM i ÇOTAŞ pokrenula su postupak za poništenje sporne uredbe.

16. U prilog svojim tužbama, tužitelji su istaknuli četiri tužbena razloga. Prvi tužbeni razlog, koji se temeljio na povredi članka 2. stavka 10. točke (i) Osnovne uredbe. Drugi tužbeni razlog, koji se temeljio na povredi članka 2. stavka 10. točke (b) Osnovne uredbe zbog zahtjeva za plaćanje uvozne carine radi prilagodbe. Treći tužbeni razlog, koji se temeljio na tvrdnji o očitoj pogrešci u ocjeni zbog odbijanja da se provede tromjesečni izračun dampinške marže i stoga povredi članka 2. stavka 10. Osnovne uredbe. Četvrti tužbeni razlog, koji se temeljio na povredi članka 2. stavka 10. točke (j) Osnovne uredbe zbog odbijanja prilagodbe za dobitke i gubitke u vezi sa zaštitom od rizika.

17. Pobijanom presudom u predmetu C-498/24 P Opći sud odbio je ta četiri tužbena razloga, a stoga i tužbu u cijelosti.

B. Predmet C-499/24 (Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları i dr./Komisija)

1. Okolnosti spora

18. Okolnosti spora navedene su u točkama 2. do 10. pobijane presude u predmetu C-499/24 P i mogu se sažeti na sljedeći način.

19. Tužitelji su društva osnovana u skladu s turskim pravom. Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları TAŞ i İskenderun Demir ve Çelik AŞ bave se proizvodnjom i prodajom toplovaljanih plosnatih proizvoda. Erdemir Çelik Servis Merkezi Sanayi ve Ticaret AŞ s njima je povezani trgovac.

[8] SL 2021., L 3, str. 4. i ispravak SL 2021., L 84, str. 28.

20. Komisija je pokrenula 14. svibnja 2020. antidampinški ispitni postupak u vezi s uvozom u Europsku uniju određenih toplovaljanih plosnatih proizvoda od željeza, nelegiranog čelika ili drugog legiranog čelika podrijetlom iz Turske (u daljnjem tekstu: ispitni postupak).

21. Taj se ispitni postupak odnosio na razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. Analiza trendova za ocjenu štete obuhvatila je razdoblje od 1. siječnja 2016. do kraja ispitnog razdoblja. Tužitelji su podnijeli svoja pisana očitovanja tijekom ispitnog postupka.

22. Komisija je 6. siječnja 2021. donijela privremenu uredbu na temelju koje se na tužiteljev izvoz u Uniju predmetnog proizvoda primjenjuje privremena antidampinška pristojba od 5,4 %.

23. Komisija je 5. srpnja 2021. donijela spornu uredbu kojom je uvela antidampinšku pristojbu od 5 % na uvoz u Uniju predmetnog proizvoda koji proizvode žalitelji.

2. Postupak pred Općim sudom i pobijana presuda u predmetu C-499/24 P

24. Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 29. rujna 2021. žalitelji su pokrenuli postupak za poništenje sporne uredbe.

25. U prilog svojoj tužbi za poništenje tužitelji su isticali četiri tužbena razloga. Prvi tužbeni razlog, koji se temeljio na povredi prvih triju rečenica, kao i pete rečenice članka 2. stavka 10. i članka 2. stavka 10. točke (j) Osnovne uredbe, kao i na povredi članka 2. stavka 5. te uredbe. Drugi tužbeni razlog, koji se temeljio na tome da se Komisijinim odbijanjem prilagodbe za dobitke i gubitke u vezi sa zaštitom od rizika povređuje članak 2. stavak 10. točka (j) Osnovne uredbe, članak 2.4. Antidampinškog sporazuma i načelo dobre uprave. Trećim tužbenim razlogom žalitelji su tvrdili da su povrijeđeni članak 2. stavci 5. i 6. Osnovne uredbe i prve tri rečenice članka 2. stavka 10. te uredbe. Naposljetku, četvrti tužbeni razlog temeljio se na povredi članka 2. stavka 6. Osnovne uredbe i članka 2.2.2. Antidampinškog sporazuma.

26. Pobijanom presudom u predmetu C-499/24 P Opći sud odbio je ta četiri tužbena razloga, a stoga i tužbu u cijelosti.

C. Postupci pred Sudom i zahtjevi stranaka

27. Žalbe u predmetima C-498/24 P i C-499/24 P podnesene su 17. srpnja 2024. i upisane su u registar tajništva Suda istog dana.

28. Svojim žalbama žalitelji od Suda zahtijevaju da:

– kao glavno, ukine pobijane presude, poništi spornu uredbu i naloži Komisiji snošenje troškova koji su im nastali u žalbenom postupku, kao i troškova u vezi s postupkom pred Općim sudom, i

– podredno, vrati predmet Općem sudu na ponovno odlučivanje i odredi da će se o troškovima postupka pred Općim sudom odlučiti naknadno.

29. Komisija od Suda zahtijeva da:

– odbije žalbe, i

– naloži žaliteljima snošenje troškova ovog postupka.

30. U skladu s člankom 76. stavkom 2. Poslovnika, Sud je odlučio da neće održati raspravu.

IV. Pravna analiza

A. Uvodne napomene

1. Europska unija u multilateralnom trgovinskom sustavu

31. WTO jamči poštovanje multilateralnog trgovinskog sustava koji se temelji na pravno obvezujućim pravilima. Europska unija, kao regionalna organizacija s vlastitom pravnom osobnosti, ima poseban status u WTO-u jer je njegova punopravna članica, uz svoje države članice [9]. Na temelju isključive nadležnosti koja se člankom 3. stavkom 1. točkom (e) UFEU-a dodjeljuje Uniji u zajedničkoj trgovinskoj politici, ona je bila dužna preuzeti obveze svojih država članica, osobito one koje proizlaze iz WTO-ovih sporazuma. Antidampinški sporazum, sastavni dio tog korpusa, uređuje i materijalne uvjete i postupovna pravila koja se odnose na donošenje, provedbu i održavanje na snazi antidampinških mjera. Nepoštovanje tih zahtjeva izlaže donesene mjere riziku osporavanja u okviru mehanizma WTO-a za rješavanje sporova [10].

32. Kako bi prenio te međunarodne obveze u pravni poredak Unije, europski zakonodavac donio je na temelju članka 207. stavka 2. UFEU-a Osnovnu uredbu u području trgovinske zaštite. U tom se tekstu utvrđuju uvjeti pod kojima je Komisija ovlaštena djelovati protiv nepoštenih trgovačkih praksi izvoznika s poslovnim nastanom u trećim zemljama ako se njima nanosi šteta europskoj industriji. U tom kontekstu Komisija obavlja funkcije tijela nadležnog za ispitni postupak i donošenje odluka, kao što to proizlazi iz članka 6. i članka 9. stavka 4. Osnovne uredbe. Međutim, u skladu s temeljnim načelom vladavine prava, svaka odluka koja proizvodi pravne učinke podliježe djelotvornom sudskom nadzoru. Stoga akti Komisije u području antidampinga mogu biti predmet tužbe za poništenje pred Općim sudom, uz mogućnost nadzora Suda u slučaju žalbe. Ovaj predmet prikazuje provedbu tog nadzora zakonitosti, čiji je cilj osigurati usklađenost akata Komisije s pravilima Unije, kao i s međunarodnim obvezama koje proizlaze iz Antidampinškog sporazuma [11].

33. Četvrti žalbeni razlog istaknut u predmetu C-498/24 P i šesti žalbeni razlog istaknut u predmetu C-499/24 P *istovjetni* su jer se njima u biti nastoji dovesti u pitanje tumačenje konkretne odredbe, odnosno članka 2. stavka 10. točke (j) Osnovne uredbe, kao i Komisijina primjena potonje prilikom utvrđivanja dampinške marže. U tom se kontekstu Općem sudu prigovara da je zauzeo Komisijino pravno stajalište u pogledu tumačenja te odredbe, pri čemu nije uzeo u obzir važnost ugovora o zaštiti od tečajnih rizika u okviru međunarodnih trgovačkih djelatnosti.

[9] Vidjeti mišljenje nezavisnog odvjetnika P. Pikamäea u predmetu Komisija/Hansol Paper (C-260/20 P, EU:C:2022:13, t. 71.).

[10] Vidjeti spor DS591 o pritužbi Unije o antidampinškim pristojbama koje je Kolumbija uvela na uvoz smrznutog pomfrita iz Njemačke, Belgije i Nizozemske. Unija je uspjela u postupku pred panelom (listopad 2022.), a zatim u žalbenom postupku (prosinac 2022.), jer je u obama stupnjevima zaključeno da je Kolumbija povrijedila nekoliko odredaba Antidampinškog sporazuma..

[11] Time Unija usto ispunjava svoje obveze iz sporazuma, s obzirom na to da je dužna, na temelju članka 13. Antidampinškog sporazuma i članka X:3(b) Sporazuma GATT, uspostaviti arbitražne ili upravne sudove ili sudske postupke u svrhu osiguranja sudskog nadzora donesenih antidampinških mjera.

34. Budući da se argumenti žalitelja odnose samo na izdvojene aspekte predmetne uredbe, a da nije moguće jasno utvrditi što žele postići tim argumentima, ja ću radi jasnoće započeti *prezentacijom tog propisa* kako bi se bolje razumjela pitanja koja se postavljaju u ovom predmetu. U tu ću svrhu osobito objasniti kako se u praksi [12] provodi izračun dampinške marže i kako postupiti u okviru transakcija koje uključuju različite valute [13]. Osim toga, objasnit ću funkciju ugovora o zaštiti od tečajnih rizika na koje se pozivaju žalitelji, kao i pitanje je li Komisija u svojim izračunima dužna uzeti u obzir takve ugovore sklopljene između privatnih strana [14]. Ta preliminarna objašnjenja omogućit će da se bolje ocjeni osnovanost argumenata stranaka. U zadnjem dijelu mišljenja temeljito će se razmotriti zajednički žalbeni razlog [15].

2. Pravila kojima se uređuje utvrđivanje dampinške marže

35. U skladu s člankom 1. stavkom 2. Osnovne uredbe „[s]matra se da je proizvod po dampinškim cijenama ako njegova izvozna cijena u Uniju iznosi manje od usporedive cijene za istovjetan proizvod određene u zemlji izvoznici u uobičajenom tijeku trgovine”. Damping se stoga utvrđuje usporedbom dviju vrijednosti: prve vrijednosti koja odgovara cijeni proizvoda na domaćem tržištu predmetne treće zemlje i naziva se „uobičajena vrijednost” i druge vrijednosti koja je „izvozna cijena” predmetnog proizvoda u Europsku uniju. Dobiveni rezultat predstavlja „dampinšku maržu”, koja je u članku 2. stavku 12. Osnovne uredbe definirana kao „iznos za koji uobičajena vrijednost premašuje izvoznu cijenu”.

36. Kao što to ističe Sud u svojoj sudskoj praksi [16], utvrđivanje uobičajene vrijednosti proizvoda predstavlja jednu od ključnih faza utvrđivanja postojanja eventualnog dampinga. U tom pogledu, članak 2. stavak 1. prvi podstavak Osnovne uredbe u tom smislu predviđa da se uobičajena vrijednost obično temelji na cijenama, koje su nezavisni kupci platili ili plaćaju, u uobičajenom tijeku trgovine, u zemlji izvoznici. Kad je riječ o izvoznoj cijeni, iz članka 2. stavka 8. Osnovne uredbe proizlazi da ona odgovara stvarno plaćenoj ili naplativoj cijeni za proizvod koji se prodaje radi izvoza iz zemlje izvoznice u Uniju. Riječ je o cijeni proizvoda na granici EU-a, tj. prije njegova ulaska na tržište Unije, a ne o cijeni plaćenoj prilikom stavljanja proizvoda na tržište Unije.

37. Nakon što se te dvije vrijednosti utvrde, potrebno ih je usporediti, što se mora provesti „primjereno” i „na istoj razini trgovine”, u skladu sa zahtjevima iz članka 2. stavka 10. Osnovne uredbe. Kako bi se omogućila usporedivost, provode se prilagodbe. Ako strana zatraži takve prilagodbe, mora dokazati da je njezin zahtjev opravdan [17]. Komisija u praksi uspoređuje cijene, odnosno uobičajenu vrijednost i izvoznu cijenu u fazi „izlaska iz tvornice” oduzimanjem troškova koji su nastali pri prodaji proizvoda.

38. U skladu s člankom 2. stavkom 11. Osnovne uredbe, dampinška marža određuje se ili primjenom takozvane „simetrične” metode koja se sastoji od usporedbe ponderirane prosječne uobičajene vrijednosti s ponderiranim prosjekom cijena svih izvoznih transakcija u Uniji ili primjenom takozvane „asimetrične” metode koja se sastoji od usporedbe ponderiranog prosjeka uobičajene vrijednosti s cijenama svih pojedinačnih izvoznih transakcija u Uniju. Neovisno o

[12] Vidjeti točku 35. i sljedeće točke ovog mišljenja.

[13] Vidjeti točku 39. i sljedeće točke ovog mišljenja.

[14] Vidjeti točku 49. i sljedeće točke ovog mišljenja.

[15] Vidjeti točku 62. i sljedeće točke ovog mišljenja.

[16] Vidjeti presudu od 1. listopada 2014., Vijeće/Alumina (C-393/13 P, EU:C:2014:2245, t. 20.).

[17] Vidjeti presudu od 16. veljače 2012., Vijeće i Komisija/Interpipe Niko Tube i Interpipe NTRP (C-191/09 P i C-200/09 P, EU:C:2012:78, t. 58.).

primijenjenoj metodi, ona mora vjerno odražavati stvarnu razinu utvrđenog dampinga. Točan izračun dampinške marže od osobite je važnosti u praksi s obzirom na to da eventualno uvedena antidampinška pristojba ne može premašiti tu dampinšku maržu [18].

3. Praktične poteškoće povezane s izračunom dampinške marže, osobito kad je riječ o uzimanju u obzir različitih valuta

39. Točan izračun dampinške marže često dovodi do poteškoća u praksi. Nalaže se osobita strogost zbog zahtjeva iz članka 2. stavka 10. Osnovne uredbe prema kojem usporedba između izvozne cijene i uobičajene vrijednosti mora biti „primjerena". Ta odredba prava Unije ne definira što obuhvaća pojam „primjerena usporedba". Međutim, odgovarajući pojam iz članka 2.4. Antidampinškog sporazuma, na kojem se temelji članak 2. stavak 10. Osnovne uredbe, protumačen je na razini WTO-a na način da znači da usporedba mora biti „nepristrana i objektivna" [19]. Obveza osiguranja „primjerene usporedbe" shvaća se tako da obuhvaća sve odredbe članka 2. Antidampinškog sporazuma [20].

40. U interesu tumačenja u skladu s pravom WTO-a [21] ta ista načela trebala bi se primjenjivati na odredbe iz članka 2. Osnovne uredbe. Takav je pristup osobito opravdan izričitim izborom zakonodavca Unije da vjerno reproducira odredbe prava WTO-a u području antidampinga u pravu Unije [22].

41. Relevantna usporedba između izvozne cijene i stvarne cijene za domaću potrošnju u zemlji izvoznici zahtijeva, logično, da su te dvije vrijednosti izražene *u istoj valuti*, što je uvjet koji u praksi nije sustavno ispunjen u okviru međunarodne trgovine [23]. Iz toga proizlazi potreba da se provede konverzija valute jedne od cijena u referentnu valutu drugog tržišta, što je transakcija koja, unatoč prividnoj tehničkoj neutralnosti, stvara određen broj metodoloških i pravnih izazova koje valja izložiti u nastavku.

42. Posebne poteškoće u izračunu dampinške marže nastaju osobito kada se upotrebljavaju različite valute, s obzirom na to da fluktuacije deviznog tečaja mogu narušiti stvarnu vrijednost predmetne robe i, stoga, izmijeniti opseg dampinške marže [24]. Naime, devizni tečaj između primjenjivih valuta može varirati ovisno o datumu na koji se utvrđuju cijene. Osim ako se konverzija provodi na temelju odgovarajućeg tečaja, usporedba cijena koju provodi tijelo koje provodi ispitni postupak može dovesti do pogrešne ocjene dampinške marže, čime se krši zahtjev „primjerene usporedbe" [25]. Stoga je u tim okolnostima neophodno imati jedinstvene kriterije koji će nadležnom tijelu omogućiti da u okviru izračuna ukloni poremećaje koji proizlaze iz promjena tečajnih stopa.

[18] Hahn, M., *EUV/AEUV - Kommentar* (Callies/Ruffert), 6. izdanje, München 2022., članak 207. UFEU-a, t. 141.

[19] Vidjeti izvješće Žalbenog tijela WTO-a u sporu DS442, Europska unija – Antidampinške mjere koje se odnose na uvoz određenih masnih alkohola iz Indonezije, točka 5.21. Prema engleskoj jezičnoj verziji usporedba mora biti „*unbiased, objective, and even-handed*", dok se u verziji na španjolskom jeziku za usporedbu upotrebljavaju pojmovi „*imparcial, objetiva y equilibrada*".

[20] Vidjeti izvješće Žalbenog tijela WTO-a u sporu DS141, Europske zajednice – Antidampinške pristojbe na uvoz pamučne posteljine iz Indije, točka 59.

[21] Vidjeti presudu od 20. siječnja 2022., Komisija/Hubei Xinyegang Special Tube (C-891/19 P, EU:C:2022:38, t. 31. i 32.).

[22] Anders, H., *EU Dumping Determinations and WTO Law*, Alphen aan den Rijn, 2009., str. 234.

[23] Palmetter, N. D., „Exchange Rates and Anti antidumping Determinations", *Journal of World Trade*, sv. 22., br. 2, 1988., str. 73.

[24] Vidjeti presudu od 7. svibnja 1987., Nachi Fujikoshi/Vijeće (255/84, EU:C:1987:203, t. 52.).

[25] Kim, J. B., „Currency Conversion in the Anti- antidumping Agreement", *Journal of World Trade*, sv. 34., br. 4, 2000., str. 125.

43. Članak 2. stavak 10. točka (j) Osnovne uredbe, koji je predmet ovih postupaka, sadržava posebne odredbe o konverzijama valuta radi usporedbe izvozne cijene i uobičajene vrijednosti. U pravilu, izvozne cijene nisu izražene u domaćoj valuti zemlje izvoznice, već u jednoj od valuta koje se najviše razmjenjuju na međunarodnoj razini. Valutna konverzija stoga je „potrebna" na temelju prve rečenice te odredbe ako je uobičajena vrijednost izražena u lokalnoj valuti izvoznika različita od one koja se koristi za izvozne prodaje. Suprotno tomu, bilo bi protivno toj odredbi izvršiti konverziju valute kada su cijene koje treba usporediti već izražene u istoj valuti [26]. U praksi, kako bi se utvrdilo je li potrebna konverzija valute, tijela koja provode ispitni postupak moraju provjeriti je li prodaja izvršena u istoj valuti.

44. U prvoj rečenici članka 2. stavka 10. točke (j) Osnovne uredbe utvrđeno je da se koverzija *u pravilu* mora obavljati po „deviznom tečaju važećem na dan prodaje". U drugoj rečenici precizira se da „[u]običajeno, datumom prodaje smatra se datum izdavanja računa, ali može se koristiti i datum ugovora, naloga za kupnju ili potvrde naloga ako oni bolje određuju bitne uvjete prodaje" [27]. U svakom slučaju, važno je odrediti datum kojim će se osigurati najbolja jamstva za utvrđivanje bitnih uvjeta prodaje. Dokaz u svakom pojedinačnom slučaju dostavlja Komisija ili strana o kojoj je riječ. Okvirni ugovori ili obične izjave namjere u pravilu ne ispunjavaju te kriterije [28]. *Odstupajući* od tog općeg pravila, „devizni tečaj po kojem se obavlja terminska prodaja" mora se primijeniti ako je prodaja valuta na terminskim tržištima izravno povezana s predmetnom izvoznom prodajom. U nastavku u ovom mišljenju ću se detaljnije osvrnuti na potonju varijantu.

45. Pri utvrđivanju pravila o primjerenom trenutku za određivanje deviznog tečaja („datum prodaje"), Antidampinški sporazum i Osnovna uredba, naravno, polaze od načela da se konverzija može provesti samo na temelju *tečajnih stopa*. Stoga je izričito isključena svaka druga metoda konverzije. Među ostalim, apstraktne vrijednosti, poput pariteta kupovne moći potrošača, koje su izračunali, među ostalim, Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) i Ujedinjeni narodi (UN), ne mogu se smatrati odlučujućim referencama. Isto tako, konkretni učinak uvoza po dampinškim cijenama na industriju Unije utvrđuje se *prema službenim tečajnim stopama* na kojima se temelji međunarodna trgovina.

46. Ni u Antidampinškom sporazumu, ni u Osnovnoj uredbi nije naveden izvor na temelju kojeg treba utvrđivati tečajne stope. U praksi se koriste tečajne stope koje objavljuje Europska središnja banka. Ako potonja ne objavljuje tečajnu stopu za određenu valutu, uobičajeno se primjenjuju tečajne stope koje utvrđuje Međunarodni monetarni fond. Komisija koristi *prosječne mjesečne tečajne stope*, osim u slučaju značajne devalvacije, kada može primijeniti dnevne tečajne stope. Stoga je nevažno upotrebljava li proizvođač izvoznik, za interne potrebe, različite stope u svojim računovodstvenim sustavima, unatoč činjenici da se Komisija iz praktičnih razloga često oslanja na konverziju koju poduzetnik uobičajeno primjenjuje kako bi prikupila i provjerila podatke u brojnim ispitnim postupcima [29].

47. Osim općih pravila iz članka 2.4.1. Antidampinškog sporazuma, koja se u pravnom poretku Unije nalaze u članku 2. stavku 10. točki (j) Osnovne uredbe, tijela koja provode ispitni postupak raspolažu diskrecijskom ovlašću u pogledu drugih aspekata koji se odnose na konverziju valuta. Na

[26] Vidjeti izvješće povjerenstva WTO-a u sporu DS179, Sjedinjene Američke Države – Antidampinške mjere koje se odnose na nehrđajući čelik u rolama te listove i trake od nehrđajućeg čelika podrijetlom iz Koreje, točke 6.13., 6.41.

[27] Za razliku od Antidampinškog sporazuma, Osnovna uredba daje prednost datumu izdavanja računa kao referenci za „datum prodaje", a ne datumu ugovora, narudžbe ili potvrde narudžbe (vidjeti bilješku 8. članka 2.4.1. Antidampinškog sporazuma).

[28] Bungenberg, M./Reinhold, P., *EU-Außenwirtschafts- und Zollrecht*, München 2024., AD-GVO 2016, članak 2. točka 346.

[29] Bungenberg, M./Reinhold, P., *EU-Außenwirtschafts- und Zollrecht*, München 2024., AD-GVO 2016, članak 2. točka 345.

primjer, ta tijela obično konvertiraju valutu izvoza *u domaću valutu zemlje izvoznice*. Međutim, mogu se odlučiti i za konverziju valute lokalnih prodaja u valutu koja se upotrebljava za izvoznu prodaju [30]. U pravilu se izvozna cijena konvertira u domaću valutu zemlje izvoznice na temelju prosječnog tečaja tijekom razdoblja ispitnog postupka [31].

48. Naposljetku, važno je napomenuti da je zakonodavac Unije, odstupanjem od odredbi Antidampinškog sporazuma, uključio pravila o konverziji valuta u pravnu odredbu koja gospodarskim subjektima daje *pravo da zahtijevaju ispravak vrijednosti* povezanih s čimbenicima za koje je utvrđeno da utječu na cijene i, slijedom toga, usporedivost potonjih. To je osobito važno jer omogućuje poduzetnicima da, kada Komisija izračunava dampinške marže, aktivno sudjeluju u prilagodbama i ispravcima izračuna.

4. Važnost ugovora o zaštiti od tečajnih rizika u međunarodnoj trgovini

49. Kako bi se zaštitili od financijskih rizika povezanih s fluktuacijama tečajnih stopa ili promjenama cijena sirovina, gospodarski subjekti često se koriste ugovorima o zaštiti od tečajnih rizika ili u svoje ugovore unose klauzule o konverziji. Instrumenti za zaštitu od rizika od promjena tečajnih stopa imaju učinak blokiranja tečajne stope primjenjive na buduću transakciju. Takav mehanizam omogućuje da, na primjer, ako euro devalvira nakon što izvoznik odredi svoje cijene u eurima, zaštita od rizika od promjene tečajnih stopa jamči mu da unatoč promjenama primi predvidljiv iznos u svojoj nacionalnoj valuti.

50. Ti ugovori o zaštiti od tečajnih rizika sporazumi su sklopljeni između privatnih strana čiji je predmet *interno upravljanje rizicima* i u načelu nemaju nikakav pravni učinak na metodu izračuna dampinške marže koju primjenjuje tijelo koje provodi ispitni postupak. Konkretno, ti sporazumi nemaju nikakav utjecaj na Komisijinu politiku u području tečajnih stopa. Oni također ne mogu ukloniti odgovornost za antidampinške pristojbe. U tom kontekstu valja istaknuti da je Komisija u prošlosti sustavno odbijala primijeniti tečajnu stopu različitu od službenog promptnog deviznog tečaja, čime je isključila svako uzimanje u obzir terminskih ugovora ili ugovora o zaštiti od tečajnih rizika [32].

51. Razlozi koji u načelu opravdavaju odbijanje bilo kakvog pravnog dosega takvim ugovorima o zaštiti od tečajnih rizika očiti su i već proizlaze iz prethodno iznesenih razmatranja o izračunu dampinške marže. Kao prvo, valja istaknuti da se u Osnovnoj uredbi takvi ugovori uopće ne spominju u okviru općeg pravila iz članka 2. stavka 10. točke (j).

[30] De Baere, P./du Parc, C./Van Damme, I., *The WTO Anti-Dumping-Agreement – A Detailed Commentary*, Cambridge 2021., str. 123.

[31] Van Bael & Bellis, *EU Anti-Dumping and Other Trade Defence Instruments*, Alphen aan den Rijn 2011., str. 123. Vidjeti također presudu od 7. svibnja 1987., Nachi Fujikoshi/Vijeće (255/84, EU:C:1987:203, t. 52.).

[32] Van Bael & Bellis, *EU Anti-Dumping and Other Trade Defence Instruments*, Alphen aan den Rijn 2011., str. 123. Kao što to proizlazi iz uvodne izjave 17. Uredbe Komisije (EEZ) br. 1696/88 od 14. lipnja 1988. o uvođenju privremene antidampinške pristojbe na uvoz sintetičkih tekstilnih vlakana od poliestera podrijetlom iz Sjedinjenih Američkih Država, Meksika, Rumunjske, Tajvana, Turske i Jugoslavije (SL 1988., L 151, str. 47.): „Komisija […] nije prihvatila prilagodbu na temelju zaštite od valutnih rizika (*hedging of exchange rates*) jer takva prilagodba nije predviđena u [propisima o zaštiti od dampinga]. U svakom slučaju, Komisija je smatrala da je zaštita od rizika promjene tečaja financijska tehnika koja je neovisna o poslovnoj transakciji u užem smislu. Osim toga, prilagodba na tom temelju se zahtijeva samo u slučajevima u kojima je povoljna za izvoznika.”

52. Kao drugo, valja primijetiti da je samo metoda koju je primijenila Komisija i koja se temelji na primjeni službenih deviznih tečajeva prikladna za osiguranje stupnja *neutralnosti* koji se zahtijeva za konverziju uobičajene cijene i izvozne cijene, s obzirom na to da je zaštićena od bilo kakvog utjecaja trećih strana koji bi mogli ostvarivati vlastite financijske interese [33].

53. Usto, ta metoda u potpunosti ispunjava zahtjeve *transparentnosti* upravnog djelovanja jer omogućuje zainteresiranim stranama, poduzetnicima i trećim zemljama, da razumiju načine na koje Komisija izvršava svoje ovlasti i provjere njihovu usklađenost s pravilima multilateralnog trgovinskog sustava.

54. Osim toga, budući da je to *standardna* Komisijina praksa, kao i činjenice da Komisija u svojim odlukama, u ovom slučaju u uvodnoj izjavi 98. sporne uredbe [34], redovito obrazlaže zadržavanje te prakse, ona omogućuje sudovima Unije izvršavanje djelotvornog sudskog nadzora.

55. Suprotno tomu, kada bi Komisija morala obične ugovore sklopljene između privatnih stranaka pretvoriti u odlučujući kriterij prilikom transakcije konverzije valute u okviru izračuna dampinške marže, postojala bi ozbiljna opasnost da se njezina upravna praksa razvije u kazuističkom smjeru koji obilježava nepredvidivost i koji nije u skladu sa zahtjevima *pravne sigurnosti*.

56. Takav bi razvoj ugrozio stabilnost trgovinskih odnosa Unije s trećim zemljama. Također bi mogao narušiti institucionalnu *vjerodostojnost* Komisije, pogrešno sugerirajući da primjenjiva metoda konverzije može biti proizvoljna ili da na nju mogu utjecati privatni interesi.

57. Isto tako, ne može se isključiti da bi se treće države potaknulo, kad bi privatni subjekti ugovorno utvrđivali apstraktni ili autonomni devizni tečaj, da neopravdano utječu na Komisijinu upravnu praksu [35], što bi moglo ugroziti *suverenitet* Unije u području zajedničke trgovinske politike. Kako bi se spriječili takvi rizici, valja očuvati Komisijinu ustaljenu praksu koja je, osim toga, izričito potvrđena u sudskoj praksi Suda [36].

58. Neovisno o prethodno navedenom, ugovori o zaštiti od rizika ipak se moraju uzeti u obzir na temelju iznimke predviđene u članku 2. stavku 10. točki (j) Osnovne uredbe koja se odnosi na terminske transakcije. Kao što to proizlazi iz te odredbe, primjenjuje se „devizni tečaj po kojem se obavlja terminska prodaja”, pod uvjetom da je prodaja valuta na terminskim tržištima izravno povezana s predmetnom izvoznom prodajom. Drugim riječima, ugovor o zaštiti od tečajnih rizika mora biti izravno povezan s cijenom koja je stvarno naplaćena prilikom izvozne prodaje koja je predmet ispitnog postupka.

[33] Van Bael & Bellis, *EU Anti-Dumping and Other Trade Defence Instrument*, Alphen aan den Rijn 2011., str. 123. upućuju na Uredbu Vijeća (EEZ) br. 738/92 od 23. ožujka 1992. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe na uvoz pamučne žice podrijetlom iz Brazila i Turske (SL 1992., L 82, str. 1.). Kao što to proizlazi iz uvodne izjave 28. te uredbe, „[u]tvrđivanje deviznog tečaja treće zemlje od strane nadležnih tijela uređuje se odlukom koju institucije [Unije] ne mogu ocjenjivati u okviru antidampinškog postupka. Stoga je ustaljena praksa Komisije, potvrđena sudskom praksom Suda, primjena službenog deviznog tečaja koji se primjenjuje u međunarodnim poslovnim transakcijama. Prilagodba tog deviznog tečaja za potrebe utvrđivanja dampinga bila bi nesvrsishodna i protivna *načelu neutralnosti* koje se primjenjuje u pogledu monetarnih aspekata u antidampinškim predmetima” (moje isticanje).

[34] Uvodna izjava 98. sporne uredbe određuje: „Komisija je napomenula da je članak 2. stavak 10. točka (j) Osnovne uredbe primjenjiv u situacijama u kojima je konverzija valuta potrebna za usporedbu uobičajene vrijednosti i izvozne cijene. *Ustaljena je praksa provoditi tu usporedbu u valuti predmetne zemlje*. Stoga je u predmetnom slučaju Komisija upotrijebila tursku liru kao valutu usporedbe” (moje isticanje).

[35] Vidjeti Provedbenu uredbu Komisije (EU) 2025/670 od 4. travnja 2025. o uvođenju privremene antidampinške pristojbe na uvoz određenih toplovaljanih plosnatih proizvoda od željeza, nelegiranog čelika ili drugog legiranog čelika podrijetlom iz Egipta, Japana i Vijetnama (SL 2025., L 670, str. 1.), iz koje u uvodnim izjavama 19. i 20. proizlazi da su egipatska tijela i proizvođač izvoznik pokušali uvjeriti Komisiju da za izračun uobičajene vrijednosti i dampinške marže upotrijebi usporedni tržišni tečaj (umjesto službenog deviznog tečaja). Komisija se od početka protivila tom zahtjevu pozivajući se na svoju ustaljenu praksu primjene službenih deviznih tečajeva kada se tvrdi da se treba primijeniti usporedni tržišni tečaj.

[36] Vidjeti presudu od 7. svibnja 1987., Nachi Fujikoshi/Vijeće (255/84, EU:C:1987:203, t. 51. do 54.).

59. U interesu terminološkog pojašnjenja valja podsjetiti na to da ugovor o „zaštiti" znači financijski instrument namijenjen smanjenju ili neutraliziranju financijskog rizika kojem je poduzetnik izložen. U tom pogledu, terminski ugovor o prodaji valuta djeluje kao fiksirana obveza preuzeta na dan njegova sklapanja da se određeni iznos stranih valuta prenese po unaprijed utvrđenom deviznom tečaju, i to po ugovorenom dospijeću, tako omogućujući zaštitu rezultata tečajne konverzije neovisno o naknadnim fluktuacijama tržišta.

60. Usto, instrument zaštite ne smije biti općenite ili špekulativne prirode, već mora biti vezan za konkretne transakcije ili prodaje do kojih će doći tijekom razdoblja ispitnog postupka. Na izvozniku je da aktivno i dokumentirano dokaže da ugovor o zaštiti od tečajnih rizika utječe na izvoznu cijenu tako da je prilagodba opravdana. Ako ti uvjeti nisu ispunjeni, primjenjuje se opće pravilo, uzimajući kao osnovu službeni tečaj koji je bio na snazi u trenutku prodaje.

61. Upravo s obzirom na prethodna razmatranja u nastavku analize valja razmotriti četvrti žalbeni razlog istaknut u predmetu C-498/24 P, kao i šesti žalbeni razlog istaknut u predmetu C-499/24 P. Te žalbene razloge, koji se u biti temelje na istovjetnim argumentima, razmotrit će se zajedno u ovoj analizi. Međutim, najprije valja podsjetiti na obrazloženja pobijanih presuda, kao i na argumente koje su stranke iznijele protiv njih u okviru žalbe.

B. Razmatranje žalbenih razloga

1. Obrazloženje Općeg suda u pobijanim presudama

62. Kao što je to prethodno navedeno [37], Opći je sud u pobijanim presudama odbio tužbe za poništenje koje su podnijeli žalitelji, a koje su se temeljile, među ostalim, na povredi članka 2. stavka 10. točke (j) Osnovne uredbe [38].

63. Opći je sud posebno podsjetio na to da su se ugovori o zaštiti od tečajnih rizika na koje se tužitelji pozivaju u prilog svojem zahtjevu za prilagodbu na temelju prethodno navedene odredbe odnosili na izvozne prodaje denominirane u eurima i da je rizik konverzije u svim tim ugovorima bio pokriven vezanjem na američki dolar. Međutim, s obzirom na to da je Komisija morala osigurati primjerenu usporedbu između uobičajene vrijednosti izražene u turskim lirama i izvozne cijene, ona je sve izvozne transakcije u eurima izravno konvertirala u turske lire jer konverzija u američke dolare nije bila potrebna kako bi se osigurala primjerena usporedba [39].

64. Opći sud također je istaknuo da je tečajna stopa za konverziju eura u američki dolar – predviđena u ugovorima o zaštiti od tečajnih rizika na koje se tužitelji pozivaju kako bi zatražili prilagodbu na temelju članka 2. stavka 10. točke (j) Osnovne uredbe – bila navedena u svrhu zaštite vezanjem za američki dolar, ali da nije bila relevantna za konverziju koju je Komisija trebala provesti kako bi osigurala primjerenu usporedbu između uobičajene vrijednosti i izvozne cijene [40]. Slijedom toga, ugovori o zaštiti od tečajnih rizika koje su naveli žalitelji nisu bili relevantni za tu konverziju, kao što je to navedeno u uvodnoj izjavi 98. sporne uredbe.

[37] Vidjeti točke 17. i 26. ovog mišljenja.

[38] Vidjeti točke od 81. do 87. pobijane presude u predmetu C-499/24 P i točke 195. do 208. pobijane presude u predmetu C-498/24 P.

[39] Vidjeti točku 82. pobijane presude u predmetu C-499/24 P i točku 196. pobijane presude u predmetu C-498/24 P.

[40] Vidjeti točku 85. pobijane presude u predmetu C-499/24 P i točku 199. pobijane presude u predmetu C-498/24 P.

65. Argument koji su iznijeli žalitelji u prvom stupnju, prema kojem je Komisija trebala primijeniti tečajnu stopu za konverziju predviđenu u ugovorima o zaštiti od tečajnih rizika, stoga je odbijen kao neosnovan [41]. Slijedom toga, uzimajući u obzir nerelevantnost ugovora o zaštiti od tečajnih rizika na koje se žalitelji pozivaju u prilog svojem zahtjevu za prilagodbu na temelju članka 2. stavka 10. točke (j) Osnovne uredbe, Opći sud odbio je i druge navode žaliteljâ koji se odnose na navodnu povredu načela dobre uprave, koja je istaknuta na temelju navodne povrede članka 2. stavka 10. točke (j) Osnovne uredbe [42].

2. Očitovanja stranaka

a) Argumenti žalitelja u žalbama

66. Žalitelji tvrde da, s obzirom na to da se u članku 2. stavku 10. točki (j) Osnovne uredbe naglasak stavlja na datum prodaje, a ne na valutu i tečajnu stopu za konverziju, kao što je to Opći sud utvrdio u pobijanim presudama [43], to bi trebao biti relevantan element koji Komisija treba uzeti u obzir jer su devizni tečajevi međusobno „povezani". Prema mišljenju žaliteljâ, to bi značilo da se valuta relevantna za izvoznu cijenu treba konvertirati tako da se provede konverzija u američke dolare. Takav je pristup potvrđen u jednoj od pobijanih presuda [44].

67. Žalitelji dodaju da bi – ako bi se prihvatilo tumačenje Općeg suda prema kojem se postupci zaštite mogu uzeti u obzir samo ako se transakcija odnosi na valutu iskazanu na računu i na valutu za konverziju kojom se koristi Komisija – bilo jako lako izbjeći obvezu iz prve rečenice članka 2. stavka 10. točke (j) Osnovne uredbe. Usto, osporavaju dodatne zaključke Općeg suda u pobijanim presudama [45].

b) Komisijini argumenti

68. Komisija ističe da žalitelji osporavaju samo argument iznesen u pobijanim presudama koji se odnosi na konceptualnu razliku između tečajne stope za konverziju eura u američke dolare koja se nalazi u ugovorima o zaštiti od tečajnih rizika i stope koju je Komisija primijenila za usporedbu uobičajene vrijednosti i izvozne cijene [46]. Ne osporavaju obrazloženje prema kojem su ugovori bili namijenjeni zaštiti od rizika konverzije u američke dolare, zbog čega njihovo upućivanje na američki dolar nije relevantno za konverziju koju je provela Komisija. Slijedom toga, Komisija smatra da je žalbeni razlog bespredmetan.

69. Komisija podsjeća na to da, u skladu s člankom 2. stavkom 10. Osnovne uredbe, ona raspolaže širokom diskrecijskom ovlašću za provođenje konverzija valuta radi usporedbe složenih ekonomskih vrijednosti. Žalitelji su morali dokazati da konverzija u valutu zemlje izvoznice predstavlja očitu pogrešku, što oni nisu učinili, s obzirom na to da su se ograničili na pozivanje na povredu odredbi te uredbe. Pobijane presude potvrđuju da njihovi argumenti nisu bili dovoljni za dovođenje u pitanje primijenjene metode konverzije.

41 Vidjeti točku 86. pobijane presude u predmetu C-499/24 P i točku 200. pobijane presude u predmetu C-498/24 P.

42 Vidjeti točke 88. do 93. pobijane presude u predmetu C-499/24 P i točke 201. do 208. pobijane presude u predmetu C-498/24 P.

43 Žalitelji se pozivaju na točku 84. pobijane presude u predmetu C-499/24 P i točku 198. pobijane presude u predmetu C-498/24 P.

44 Žalitelji se pozivaju na točke 20. do 24. pobijane presude u predmetu C-499/24 P.

45 Žalitelji se pozivaju na t. 91. do 94. pobijane presude u predmetu C-499/24 P i t. 204. do 208. pobijane presude u predmetu C-498/24 P.

46 Komisija upućuje na točku 82. pobijane presude u predmetu C-499/24 P i točku 199. pobijane presude u predmetu C-498/24 P.

70. Komisija podsjeća na to da je za usporedbu potrebna konverzija valuta kako bi se osigurala pravičnost između uobičajene vrijednosti i izvozne cijene. Uobičajena je praksa uspoređivati u valuti zemlje izvoznice, u ovom slučaju, u turskoj liri. Upućivanje na američke dolare u ugovorima o zaštiti od tečajnih rizika bilo je namijenjeno samo pokrivanju rizika konverzije i stoga nije bilo relevantno za osiguranje primjerene usporedbe, tim više što je izvozna cijena bila izražena u eurima. Argumenti žaliteljâ o „datumu prodaje" i „međusobnoj povezanosti deviznog tečaja" ne mijenjaju tu analizu, a navedena sudska praksa zapravo potvrđuje metodu konverzije koju je primijenila Komisija.

3. Stajalište

a) Opća razmatranja

71. Najprije, valja podsjetiti na to da iz članka 256. stavka 1. drugog podstavka UFEU-a i iz prvog stavka članka 58. Statuta Suda Europske unije proizlazi da je žalba ograničena na pitanja prava. Opći sud stoga je jedini nadležan za utvrđivanje i ocjenu relevantnih činjenica i dokaza koji su mu podneseni. Stoga ocjenjivanje tih činjenica i dokaza ne predstavlja, osim u slučaju njihova iskrivljavanja, pravno pitanje koje je kao takvo podložno nadzoru Suda u okviru postupka povodom žalbe [47].

72. Štoviše, iz sudske prakse Suda proizlazi da, ako žalitelj osporava tumačenje ili primjenu prava Unije koju je dao Opći sud, o pravnim pitanjima ocijenjenima u prvom stupnju može se ponovno raspravljati tijekom žalbenog postupka. Naime, ako žalitelj ne bi mogao temeljiti svoju žalbu na razlozima i argumentima već korištenima pred Općim sudom, žalbeni postupak bio bi lišen dijela svojeg smisla [48].

73. Te su opće napomene nužne jer žalitelji prigovaraju i Komisiji i Općem sudu da su u bitnome počinili iste pogreške u tumačenju i primjeni članka 2. stavka 10. točke (j) Osnovne uredbe. Pogreške koje se tiču prava sastoje se, s jedne strane, u Komisijinu odbijanju da udovolji zahtjevima za ispravak koje su žalitelji podnijeli na temelju te odredbe i, s druge strane, u činjenici da je Opći sud potvrdio to stajalište. Konkretnije, žalitelji prigovaraju Komisiji i Općem sudu da nisu priznali nikakav pravni doseg ugovorima o zaštiti od tečajnih rizika koje su oni sklopili u svrhu valutne konverzije. Tužitelji smatraju da se ta konverzija trebala izvršiti posredstvom američkog dolara, a ne izravno iz eura u turske lire.

b) Ocjena obrazloženja pobijanih presuda

74. Najprije valja utvrditi da nijedna stranka u postupku ne osporava primjenjivost članka 2. stavka 10. točke (j) Osnovne uredbe na činjenice u ovom slučaju. Predmetne transakcije odnosile su se na prodaju robe koja je fakturirana u različitim valutama, odnosno u eurima i američkim dolarima, proizvedena u Turskoj i namijenjena izvozu u Europsku uniju. U tom je kontekstu Komisija bila dužna izvršiti konverziju valute u skladu s tom odredbom, a u okviru usporedbe cijena. Spor između Komisije i žalitelja, koji je bio predmet prvostupanjskog postupka, bio je ograničen isključivo na pitanje *načina te konverzije*.

[47] Vidjeti presudu od 24. ožujka 2011., Ferrero/OHIM (C-552/09 P, EU:C:2011:177, t. 73.).

[48] Vidjeti presudu od 19. srpnja 2012., Vijeće/Zheijang Xinan Chemical Industrial Group (C-337/09 P, EU:C:2012:471, t. 61.).

75. Ako žalitelji tvrde da je *datum prodaje odlučujući kriterij za utvrđivanje primjenjivog deviznog tečaja*, takva se tvrdnja ne može osporiti. S obzirom na fluktuacije svojstvene deviznim tržištima, nužno je utvrditi točan trenutak kao referentnu točku za konverziju. Određujući datum prodaje u tu svrhu, donesena je pravno obvezujuća odluka u okviru multilateralnog sustava međunarodne trgovine, pri čemu se za utvrđivanje tog datuma mogu koristiti različiti objektivni elementi, odnosno datum izdavanja računa, datum ugovora, narudžbe ili potvrde narudžbe. Upućujem na taj aspekt u svojim uvodnim očitovanjima [49]. Međutim, nijedan element iz pobijanih presuda ne omogućuje zaključak da je Opći sud zauzeo suprotno stajalište. Stoga se ne može utvrditi da je počinjena pogreška koja se tiče prava.

76. Suprotno tomu, ako žalitelji tvrde da je, u nedostatku preciznih pravila prava Unije o *valuti koja se primjenjuje na konverziju*, isključivo na trgovačkim partnerima da odrede tu valutu u svojim ugovorima o zaštiti od tečajnih rizika, takvo tumačenje treba odbiti. Njime se zanemaruje činjenica da je, s jedne strane, roba o kojoj je riječ izvezena u Europsku uniju, tako da je euro primjenjiva referentna valuta i da, s druge strane, članak 2. stavak 10. točka (j) Osnovne uredbe Komisiji dodjeljuje *diskrecijsku ovlast* u nedostatku suprotne odredbe. Nesporno je da Komisija svoje izračune temelji na deviznom tečaju valute zemlje izvoznice, u ovom slučaju turskoj liri [50]. Taj odabir valutne konverzije u valutu zemlje o kojoj je riječ nije ni nasumičan ni proizvoljan. Komisija nije provela valutnu konverziju koja nije ni u kakvoj vezi s predmetnim izvoznim transakcijama, a žalitelji uostalom ne upućuju na suprotno [51].

77. U ovom slučaju, jedini cilj ugovora o zaštiti od tečajnih rizika koje su sklopili žalitelji bio je neutralizirati potencijalne tečajne rizike povezane s konverzijom između eura i američkog dolara. Međutim, Komisija je provela izravnu konverziju iz eura u turske lire bez prethodne konverzije u američki dolar. Stoga je Opći sud pravilno smatrao da ne postoji ni pravna osnova ni činjenični element koji opravdava uzimanje u obzir drugih valuta osim eura i turske lire, ni primjenu prethodne konverzije u američki dolar. Budući da su sve izvozne cijene koje podliježu konverziji izražene u eurima [52], kao što to proizlazi iz uvodne izjave 98. sporne uredbe, bez ikakvog očitog upućivanja na američki dolar i uzimajući u obzir odredište robe, člankom 2. stavkom 10. točkom (j) Osnovne uredbe nije se zahtijevala prethodna konverzija u američki dolar.

78. Taj zaključak nije doveden u pitanje argumentom žalitelja prema kojem je Komisija provela konverziju u eure umjesto izravnog pretvaranja američkih dolara u turske lire. Kao što je to Opći sud naveo u točkama 20. do 24. pobijane presude u predmetu C-499/24 P, žalitelji su fakturirali određene domaće prodaje i prijavili svoje troškove proizvodnje u američkim dolarima. U tom je kontekstu Komisija odlučila provesti konverziju putem eura kako bi se osigurala primjerena usporedba. Iako se ta metoda može činiti upitnom – s obzirom na to da se može sumnjati u nužnost ili dodanu vrijednost takve prethodne konverzije s obzirom na „međusobnu povezanost" deviznih tečajeva [53] – to odstupanje ne utječe na analizu. Naime, nijedna zakonska obveza ne nalaže da se transakcije u stranim valutama na terminskim tržištima uzmu u obzir u valuti različitoj od one koju je Komisija utvrdila radi usporedbe.

[49] Vidjeti točku 44. ovog mišljenja.

[50] Vidjeti točku 47. ovog mišljenja.

[51] Pod pretpostavkom da žalitelji tvrde da bi Komisija mogla po vlastitom nahođenju konvertirati transakcije u eurima u bilo koju drugu valutu, na primjer u danske krune, kako ne bi morala uzeti u obzir postupke zašite od tečajnih rizika između eura i turskih lira, oni nigdje ne navode niti ne potkrepljuju da je odabir konverzije u valutu zemlje izvoznice izvršen kako bi se odbacilo uzimanje u obzir njihovih ugovora o zaštiti od tečajnih rizika.

[52] Vidjeti točku 85. pobijane presude u predmetu C-499/24 P i točku 196. pobijane presude u predmetu C-498/24 P.

[53] Vidjeti točke 70. i 83. ovog mišljenja.

79. Ugovori o zaštiti od tečajnih rizika koje su sklopili žalitelji nisu bili relevantni za spornu konverziju valute. Stoga nije bilo nikakvog objektivnog razloga da ih se uzme u obzir prilikom izračuna. Dakle, Opći je sud u pobijanim presudama pravilno zaključio da konverzija predviđena u ugovorima o zaštiti od tečajnih rizika između eura i američkog dolara nije utjecala na konverziju koju je provela Komisija i da se može odbaciti.

80. S gledišta Općeg suda, to je utvrđenje bilo dovoljno za odbijanje tužbenog razloga koji su istaknuli žalitelji. Prema mojem mišljenju, to ne predstavlja pogrešku koja se tiče prava. Kao što je to Opći sud pravilno istaknuo, Komisija nije bila dužna uzeti u obzir devizni tečaj utvrđen u ugovorima o zaštiti od tečajnih rizika, nego je mogla, kao što je to izričito navedeno u uvodnoj izjavi 98. sporne uredbe, slijediti svoju ustaljenu administrativnu praksu i za usporedbu između uobičajene vrijednosti i izvozne cijene upotrijebiti valutu zemlje izvoznice, odnosno tursku liru.

c) Dodatna razmatranja

81. Iako je obrazloženje pobijanih presuda već dovoljno precizno i detaljno u svrhu odbijanja zajedničkog žalbenog razloga, želim iznijeti nekoliko dodatnih napomena kako bih dodatno razjasnio pravni kontekst i omogućio Sudu da bolje razumije glavne točke predmeta o kojima je riječ.

82. Kao prvo, iz spisa ne proizlazi da bi konverzija u američki dolar znatno izmijenila rezultat izračuna, tim više što žalitelji nisu podnijeli nikakav dokaz o šteti. Oni su samo tvrdili, kako je navedeno u uvodnoj izjavi 99. sporne uredbe, da je konverzija utjecala na usporedivost cijena te su iznijeli hipotetski primjer prema kojem se trebao primijeniti devizni tečaj predviđen ugovorima o zaštiti od tečajnih rizika. Kao što je to navedeno u uvodnoj izjavi 100. sporne uredbe, taj hipotetski primjer nije dokaz jer ne odražava ni stvarne transakcije žalitelja ni izračun dampinške marže. Budući da žalitelji nisu iznijeli nijedan uvjerljiv argument kojim bi osporili taj zaključak, valja prihvatiti Komisijinu analizu.

83. Usto, argument žaliteljâ koji se odnosi na „međusobnu povezanost” valuta ni u kojem slučaju ne dokazuje negativan učinak konverzije u tursku liru; naprotiv, njime se nastoji pobiti ta pretpostavka. Ako postoji takva međusobna povezanost, trebalo bi zaključiti da konverzija ne dovodi do bilo kakvih negativnih učinaka. Komisija je stoga pravilno tvrdila da žalitelji nisu dokazali da je očita pogreška u izvršavanju njezine diskrecijske ovlasti dovela do nepravedne usporedbe između uobičajene vrijednosti i izvozne cijene.

84. Kao drugo, utvrdivši da Komisija nije bila dužna uzeti u obzir ugovore o zaštiti od tečajnih rizika, Opći je sud u konačnici naveo da Komisija nije bila obvezna odstupiti od svoje ustaljene upravne prakse za utvrđivanje dampinške marže. Smatram da je to pravno utvrđenje valjano. Kao što je to navedeno u ovom mišljenju, primjena te upravne prakse opravdana je u području međunarodnih trgovinskih odnosa jer se njome osiguravaju neutralnost, objektivnost, stabilnost, neovisnost i transparentnost upravnog djelovanja [54].

85. Ti ciljevi od općeg interesa imaju prednost pred privatnim interesima gospodarskih subjekata. Ugovori o zaštiti od tečajnih rizika su privatnopravni sporazumi koji se odnose samo na interno upravljanje rizikom i u načelu ne mogu pravno utjecati na metodu koju tijelo koje provodi ispitni postupak koristi za izračun dampinške marže. Komisija stoga nije bila dužna prilagoditi svoje izračune valutama ili deviznim tečajevima koje su stranke odabrale.

[54] Vidjeti točku 51. i sljedeće točke ovog mišljenja.

86. Valja podsjetiti na to da iz ustaljene sudske prakse proizlazi da u području zajedničke trgovinske politike, a osobito u području mjera trgovinske zaštite, institucije Unije zbog kompleksnosti ekonomskih i političkih situacija koje moraju ispitivati raspolažu širokom diskrecijskom ovlašću[55]. Uzimanje u obzir valuta ili deviznog tečaja odabranih isključivo radi zaštite privatnih financijskih interesa dovelo bi u pitanje tu diskrecijsku ovlast.

87. Kao treće, ugovore o zaštiti od tečajnih rizika trebalo je uzeti u obzir samo ako su transakcije ispunjavale uvjete iz članka 2. stavka 10. točke (j) Osnovne uredbe kojim se predviđa iznimka za terminske transakcije izravno povezane s izvozom. Valja podsjetiti na to da iznimke treba usko tumačiti[56]. U ovom slučaju Komisija je izrazila sumnje u pogledu poštovanja tih uvjeta. U nedostatku uvjerljivih dokaza, treba smatrati da oni nisu ispunjeni.

88. U tom je pogledu Komisija istaknula da prodaja u američkim dolarima na stranim tržištima nije bila „izravno povezana" s izvoznom prodajom, kako se zahtijeva člankom 2. stavkom 10. točkom (j) Osnovne uredbe. Uvodna izjava 101. sporne uredbe usto pojašnjava da se određeni postupci zaštite od rizika mogu prilagoditi nakon prodaje kako bi se uzeo u obzir razvoj financijskih izgleda i optimizirala profitabilnost poduzetnika, što su žalitelji osporavali u prvostupanjskom postupku pred Općim sudom. Međutim, Opći sud nije razmotrio te argumente smatrajući da su razlozi koje je Komisija iznijela u uvodnoj izjavi 98. sporne uredbe dovoljni za opravdanje odbijanja zahtjeva za prilagodbu na temelju članka 2. stavka 10. točke (j) Osnovne uredbe. Suprotno tomu, ako Sud presudi da to obrazloženje nije bilo dovoljno za odbijanje tužbenog razloga koji se temeljio na povredi te odredbe i odluči vratiti predmet Općem sudu, tada bi na potonjem bilo da razmotri eventualnu špekulativnu prirodu tih transakcija.

89. Na kraju, valjda podsjetiti na to da je prema ustaljenoj sudskoj praksi sudski nadzor koji izvršavaju sudovi Unije nad ocjenama Komisije koje su financijske prirode, uključujući u području antidampinga, ograničen na provjeru toga jesu li poštovana postupovna pravila, koliko su činjenice koje se koriste za donošenje sporne odluke materijalno točne, postoji li očita pogreška u ocjeni tih činjenica ili postoji li zlouporaba ovlasti[57]. Međutim, ne čini mi se da se rasuđivanje Općeg suda, čak i s obzirom na osobito zahtjevan sudski nadzor, može smatrati zahvaćenim pogreškom koja se tiče prava.

90. Na temelju elemenata iznesenih u mojoj analizi, prema mojem mišljenju, četvrti žalbeni razlog istaknut u predmetu C-498/24 P, kao i šesti žalbeni razlog istaknut u predmetu C-499/24 P, valja odbiti kao neosnovane.

V. Zaključak

91. S obzirom na sva prethodna razmatranja, predlažem Sudu da odbije četvrti žalbeni razlog istaknut u predmetu C-498/24 P (Çolakoğlu Metalurji i Çolakoğlu Dış Ticaret/Komisija), kao i šesti žalbeni razlog u predmetu C-499/24 P (Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları i dr./Komisija).

[55] Vidjeti presudu od 7. travnja 2016., ArcelorMittal Tubular Products Ostrava i dr./Hubei Xinyegang Steel (C-186/14 P i C-193/14 P, EU:C:2016:209, t. 34.).

[56] Vidjeti presude od 29. rujna 2011., Komisija/Irska (C-82/10, neobjavljena, EU:C:2011:621, t. 44.); od 19. rujna 2013., Dashiqiao Sanqiang Refractory Materials/Vijeće (C-15/12 P, EU:C:2013:572, t. 17.) i od 10. veljače 2021., RFA International/Komisija, (C-56/19 P, EU:C:2021:102, t. 54.).

[57] Vidjeti presudu od 29. veljače 2024., Methanol Holdings (Trinidad)/Komisija (C-688/22 P, neobjavljena, EU:C:2024:180, t. 34.).